ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT BY SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF THE SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SONGKHLA MUNICIPALITY, SONGKHLA PROVINCE

[1]ภูธเรศ ธานีโต และ [2]กนกกร ศิริสุข

[1]Phutharase Thaneeto and [2]Kanokkorn Sirisuk

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ประเทศไทย

Songkhla Rajabhat University, Thailand

[1]leand.la.drizzle@gmail.com, [2]kanokkorn.si@skru.ac.th

Received :December 9,2024; **Revised** :January 10, 2025; **Accepted** :January 29,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 159 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานศึกษา จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์

---

[1]นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (r_{xy} = 0.889) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา; ประสิทธิผลของสถานศึกษา; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to: 1) Study the educational resource management by school administrators under the Office of Songkhla Municipality, Songkhla Province, 2) Study of the effectiveness of the schools under the Office of Songkhla Municipality, Songkhla Province, and 3) Study the relationship between the educational resource management by school administrators and the effectiveness of the schools under the Office of Songkhla Municipality, Songkhla Province. The sample group consisted of 159 teachers under the Office of Songkhla Municipality, Songkhla Province, in the academic year 2024. They were selected by stratified random sampling, and then simple random sampling by drawing lots or a lottery. The research tool used was a 5-rating scale questionnaire with a reliability value of 0.988. The statistics used were frequency, percentage, average, standard deviation, and Pearson Relations Coefficient. The results showed that: 1) The educational resource management by school administrators under the Office of Songkhla Municipality, Songkhla Province, in both a whole and each aspect, was at a high level. 2) The effectiveness of the schools under the Office of Songkhla Municipality, Songkhla Province, in both a whole and each aspect, was at a high level. 3) The relationship between the educational resource management by school administrators and the effectiveness of the schools under the Office of Songkhla Municipality, Songkhla Province, there was a high level of positive relationship (R_{XY}= 0.889) with statistical significance at the .001 level.

Keywords: Educational Resource Management; Effectiveness of School; School Administrator

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 ระบุว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุน และใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562)

ทรัพยากรทางการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวช่วยส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุหรือสิ่งอื่น ๆ ถ้าหากไม่มีทรัพยากรแล้วการดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถดำเนินไปได้ หรืออาจทำได้แต่ไม่สามารถได้ผลที่ดี 2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงานนั้น ๆ เช่น การจัดหาทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำงาน 3) เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมใหม่ ๆ การบริหารทรัพยากร นอกจากจะเป็นการบริหารเพื่อให้หน่วยงานดำเนินกิจกรรมปกติธรรมดาของหน่วยงานแล้วยังเป็นการบริหารทรัพยากรเพื่อเสาะแสวงหาความคิดใหม่ ๆ ด้วย 4) เพื่อเป็นการกระจายทรัพยากรในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ ในการบริหาร เช่น เกณฑ์ความเร่งด่วนของงาน เกณฑ์ความสอดคล้องกับนโยบายหรือภารกิจหลักและเกณฑ์ความจำกัดของทรัพยากร เป็นต้น (ปรีชา คัมภีรปกรณ์ 2547 อ้างถึงใน รัฐพงษ์ มั่นต่อ, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Savasci and Tomul, (2013) พบว่า ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษา ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ หรือปัญหาขาดแคลนสื่อ การเรียนรู้ต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษานั้นไม่ว่าจะเป็นด้านใด ก็ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีศักยภาพลดน้อยลงไป (สุธิดา ศิริสวัสดิ์ และคณะ, 2565)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษาที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่าง ๆ เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอ และมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี

ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยองค์ประกอบประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นระบบสังคมรูปนัย ที่จะต้องจัดความสัมพันธ์ภายนอก กับกระบวนการภายในองค์การให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของกระบวนการศึกษาของสังคม ระบบของสถานศึกษาจะมั่นคง ก็ต่อเมื่อสร้างผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของโรงเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดสรรทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก และสามารถสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครู (นนทนัฎดา ว่องประจันทร์, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mott (1972 อ้างถึงใน วนิดา คงมั่น, 2561) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ 4 ประการได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งมุ่งหวังให้เกิด กับสถานศึกษา เพราะประสิทธิผลเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความอยู่รอดของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาจะคงอยู่หรือล่มสลายขึ้นอยู่กับประสิทธิผล หรือผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาและความสามารถในการดำเนินงาน ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความต้องการผลิตนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ แต่ประสิทธิผลนั้นไม่ใช่จะได้มาง่าย ๆ ต้องประสบปัญหาหรืออุปสรรคมากมายไม่ว่าจะเป็นด้านคน ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ (พิริยาพร สายช่วย, 2565) สอดคล้องกับสิทธิศักดิ์ เติมทอง ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษารายด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณและด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ (สิทธิศักดิ์ เติมทอง, 2554)

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และนำผลการศึกษามาเผยแพร่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลาได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2567 จำนวนสถานศึกษา 5 แห่ง จำนวนครู 270 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 159 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ สถานศึกษาที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ความสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการปรับตัว ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ความพึงพอใจในการทำงานของครู

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา สรุปผล ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 302 คน พิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดหัวป้อมนอก) คิดเป็นร้อยละ 32.08 รองลงมา คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ) และโรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) คิดเป็นร้อยละ 17.61 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง) คิดเป็นร้อยละ 16.98 และ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 (ถนนนครนอก) คิดเป็นร้อยละ 15.72 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา	$\overline{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล	4.33	0.56	มาก
2. ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ	4.45	0.51	มาก
3. ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์	4.29	0.60	มาก
4. ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่	4.36	0.58	มาก
รวม	**4.36**	**0.56**	**มาก**

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.36) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ($\overline{X}$ = 4.45) ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ($\overline{X}$ = 4.36) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ($\overline{X}$ = 4.33) และด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ($\overline{X}$ = 3.29) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\overline{X}$	SD.	แปลผล
1. ความสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.65	0.51	มากที่สุด
2. ความสามารถในการปรับตัว ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.25	0.63	มาก
3. ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.33	0.52	มาก
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา	3.69	0.70	มาก
5. ความพึงพอใจในการทำงานของครู	4.35	0.55	มาก
รวม	**4.25**	**0.58**	**มาก**

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.25) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ความสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\overline{X}$ = 4.65) ความพึงพอใจในการทำงานของครู ($\overline{X}$ = 4.35) ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มี

ทัศนคติทางบวก ($\overline{X}$ = 4.33) ความสามารถในการปรับตัว ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.25) และความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 3.69) ตามลำดับ

4. ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลาดังนี้

4.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ดังตาราง 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

ปัจจัย	r	Sig	ระดับ	ทิศทาง
การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา (X) ประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y)	0.889***	.000	สูง	บวก

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.889 (r_{xy} = 0.889) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณกับประสิทธิผลของสถานศึกษา (r_{X2Y} = 0.866) ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (r_{X3Y} = 0.858) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา (r_{X1Y} = 0.837) และด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (r_{X4Y} = 0.803) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา เป็นรายคู่ พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกคู่ โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลกับด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (r_{X1Y5} = 0.860) รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณกับด้านความสามารถผลิต

ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (r_{X2Y1} = 0.818) และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่กับด้านความสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (r_{X4Y1} = 0.796)

อภิปรายผล

1. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมเพื่อวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็นหรือขาดแคลนเพื่อจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา มีการปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาทุกปี มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณและเสนอขอรับงบประมาณที่จะใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบตามแนวทางที่ต้นสังกัดกำหนด จึงได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา งบประมาณด้านการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารสถานที่ การจัดสรรบุคลากรในตำแหน่งที่ขาดแคลน ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพบุคลากร จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งยังมีระบบการควบคุม การเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานทั้งจากภายในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุมณี แซงบุญเรือง (2557) ที่พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา บรรณกิจ (2563) ที่พบว่า ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับตัว ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาและด้านความสามารถในการ

แก้ปัญหาในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามแผนที่วางไว้ จนบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคม และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีความยืดหยุ่นในการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา มีความพึงพอใจในการทำงานของตนเอง ทั้งด้านบทบาทหน้าที่ ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณ ชำเลีย (2558) ที่พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองกาญจน์ เอกพิพัฒน์วงศ์ (2560) ที่พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.889 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.866 รองลงมา คือ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.858 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.837 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.803 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา มีการสำรวจ วิเคราะห์ความต้องการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา นำไปสู่การวางแผนการขอรับสนับสนุนเพื่อนำมาบริหารจัดการภายใน

สถานศึกษา ทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในสายงาน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้มีความพร้อม มีการสร้างบรรยากาศในการทำงานอย่างมีความสุข สนับสนุนความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งการมีทรัพยากรทางการศึกษาที่เพียงพอและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิผล สามารถช่วยเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ จึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งมีทัศนคติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิศักดิ์ เติมทอง (2554) ที่พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง (r = 0.849) เมื่อพิจารณาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษารายด้าน ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณและด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ รองลงมา คือ ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณิศา โมราบุญ (2557) ที่พบว่า ระดับปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทรัพยากร ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

1. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ให้มากขึ้น เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ทั้งสื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เครื่องมือ เครื่องใช้ ระบบ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ นวัตกรรมใหม่ ๆ การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) Metaverse มาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับตัว ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแสดงพัฒนาความสามารถในการปรับตัว ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้มากขึ้น เช่น แสดงออกถึงการเป็นนักคิด นักพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ โดยออกแบบระบบการทำงานให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) Metaverse มาช่วยในการบริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษา ให้ก้าวทันบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคศตวรรษที่ 21

3. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในแต่ละด้านให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะจากผลการวิจัย พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาน้อยที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กรองกาญจน์ เอกพิพัฒน์วงศ์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสตูล.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

เกตุมณี แซงบุญเรือง. (2557). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนครพนม.

นนทนัฎดา ว่องประจันทร์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.

พิรุณ ชำเลีย. (2558). *นวัตกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2* .บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พิริยาพร สายช่วย. (2565). *กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วนิดา คงมั่น. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรรณิศา โมราบุญ. (2557). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

รัฐพงษ์ มั่นต่อและหยกแก้ว กมลวรเดช. (2564). “แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1.” ใน *Journal of Roi Kaensarn Academi,* 6(10), (223-238).

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สิทธิศักดิ์ เติมทอง. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สุชาดา บรรณกิจ. (2563). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุธิดา ศิริสวัสดิ์ และคณะ. (2565). “สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.” ใน *Journal of Roi Kaensarn Academi,* 7(8), (170-185).

